

MAGYAR LAJOK

+ 3 lei

Taxa postală plătită
aprobabil Dir. Ge.



Nagys. Ramaszetter Róbert urnak
Disztér 1-2. BUDAPEST

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
V. évfolyam, 260 (1406) szám * Szombat, 1936 november 14

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

Az angol parlament befejezte a válaszfőlirati vitát

Baldwin miniszterelnök záróbeszéde a békeörző fegyveres készenlét szükségéről szólott. — Háromszáz szótöbbséggel bizalmat szavaztak a kormánynak

Londonból jelentik: Baldwin angol miniszterelnök a kormány nevében lezárta a trónbeszédre adandó válaszfőlirat vitáját. Záróbeszédében kiemelte, hogy két igen fontos pontra kell figyelni. Az egyik: a kormánynak minden lehető el kell követnie Európa békeje előmozdítására. A második: Angliának elő kell készülnie arra a sajnálatos esetre, ha bármely oldalról megszegnék a békét.

A kormány teljes figyelemmel számbavész minden körülményt és eshetőséget, melyből a békebomlás veszélye származhatna. A dominiók állandó eszmecserét folytatnak a birodalmi kormányval. Kanadában rövidesen fegyvergyártat állítanak fel.

a haderőfejlesztés szolgálatában a legkiválóbb elmék állanak rendelkezésre. Ezekből egy véderőtanács létesült, mely elkészítette „Hadi-könyv” című adatgyűjteményét. Ebből kitűnik, hogy a világ fegyverkezési állapota annyira ideges magasságra jutottak, s annyi sok feszültség is halmozódott össze, hogy ezzel szemben Anglia meggyökeresedett békevágyakozása ellensúlyozásnak nem elegendő. Immár nem késztünk az egész angol nemzet

kellő fegyverkezésével, mert fel kell készülni bármilyen támadásra.

— Továbbra is óhajtjuk, — mondotta Baldwin, — hogy valamennyi európai állam tárgyaljon a leszerelésről, főképpen a légi leszerelésről. Azonban

amíg nem érkezünk el a teljes felszereléshez, eredménye nem lesz semmi leszerelési kívánalomnak.

Teljhatalmu lőszerügyi minisztérium felállítása még nem szükséges. Minden erőfeszítésünk célja a külpolitikai és diplomáciai téren a megegyezés és a béke biztosítása minden hatalommal. Ugyanakkor mindent elkövetünk a magunk felfegyverzése érdekében, mert tudjuk, hogy

Európában addig nem lehet biztos béke, amíg valamennyi ország nem tudja, hogy fel vagyunk készülve a háborúra.

Az alsóház 337 szavazattal 131 ellenében megszavazta a kormány által ajánlott felirati javaslatot, s ezzel bizalmat szavazott a kormánynak. Együttal elvetette az ellenzéki liberálisok javaslatát, mely a főliratba a magán hadiipar ellenőrzését kívánta fölvetetni.

A Manzanares partjain farkasszemét néznek egymással a nemzeti és a vörös csapatok

Alábbhagyott a harc heve. — Húszkilométeres körzetben nemzeti csendőrség van Madrid körül

Párizsból jelentik: A spanyol nemzeti csapat a Manzanares folyó partja egész hosszában megerősítette állásait. A vörös csapatok ezen a ponton, Madrid északnyugati pontján ellentámadást intéztek az ostromlók ellen; azonban ez az ellentámadás a nemzetiek ágyuinak zárótűzében teljesen összeomlott. A sevillai rádióállomás közlése szerint északkelet felől a nemzeti hadsereg újabb csapatai közelednek Madridhoz, s már Guadalajarában vannak.

Újabb jelentés Párizsból: A madridi ütközetek heve alábbhagyott. A nemzeti csapatok is, a vörösek is erősítéseket várnak. A Manzanares két ellenkező partján farkasszemét néz a két tábor és elszántan készülnek a végső összecsapásra. A légi haderők állandó működésben vannak.

A BURGOSI KORMÁNY JELENTI: A MADRIDI UTCAI HARCOKAT A LAKOSSÁG FOLYTATJA A VÖRÖS CSAPATOK ELLEN.

Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség tudósítója a burgosi nemzeti kormány köréből vett értesülésként közli, hogy itt egyáltalán nem állítják azt, mintha a nemzeti haderők már bevonultak volna Madridba. A haderők egyes részei a főváros bizonyos pontjaira be-

hatoltak ugyan, de az ottani utcai harcok tulajdonképpen a főváros nemzeti érzelmi lakossága részéről folyik a vörösek ellen. A nemzeti haderők ezidőszent a Madrid közvetlen közelében levő vonalakon harcolnak, honnan lépésről-lépésre, a főváros lehető kímélésével

A nemzeti csapatok tábornokai nyilatkoznak: „Madrid voltaképpen a miénk”. Franco tábornok attól tart, hogy városnegyedenként lövetnie kell a fővárost

A nemzeti csapatok főhadiszállásán a vezérkari tábornokok Madrid elfoglalásáról nyilatkoztak. Varola tábornok kijelentette, nem tűz az arról beszélni, hogy Madrid a nemzeti csapatok kezén van.

— Madrid voltaképpen a miénk, — mondotta, — annak ellenére, hogy támadásaink egyelőre szünetelnek. A döntő támadás céljaira összevontuk valamennyi csapatunkat és a fővárosnak nem lesz módjában ellenállni, akkor sem, ha a vörösek segítséget kapnak Katalóniából. Azt azonban el kell ismerni, hogy a vörös milícia minden ereje megfeszítésével harcol ellenünk.

Llano tábornok a következőket mondotta:

akarnak előhaladni.

Madridot azonban köröskörül husz kilométeres körzetben a nemzeti csendőrség őrzi s ez örvonalon bejutni csak kivételes engedélyekkel lehet. Ennélfogva a burgosi kormány körében figyelmeztetnek arra, hogy a Madridon belüli harcokról az úgynevezett „szemtának” híradásait elővigyázattal kell fogadni.

A MADRIDI VÉDELMI TANÁCS JELENTI: VISSZAVERTÉK EGYES PONTOKON A NEMZETIEKET.

Madridból jelentik: A Madrid védelmére alakult tanács a következő jelentést adta ki:

Az ellenség tegnapi összes támadásait visszaverték. A nemzetiek tegnapi offenzívája, melynek a Monzares-folyó hídfőjének elfoglalása volt a főcélja, meghiúsultnak tekinthető. Haderőink egyetlen földdarabot sem engedtek át, sőt Vila Verde-nál, a Madrid-Toledo útvonalon előnyomultak. A Toledo-hid elleni újabb támadást szintén visszavertük. Az a hír, hogy az északi pályaudvart elfoglalták volna, vagy felgyújtották, alaptalan. Valenciából közlik, hogy a kormány repülői az avilai repülőtéren megsemmisítettek husz nemzeti repülőgépet. Caballero, Del Vajo és Prieto miniszterek az ország más-más pontjaira utaztak. A munkásszervezetek tagjainak mozgósítása folyamatosan van.

A madridi védelmi tanács újabb jelentése szerint a vörös csapatok a getafei repülőteret is visszafoglalták és lelőtték a nemzeti csapatok három repülőgépet.

RAMON FRANCO REPÜLŐRNAGY DIPLOMÁCIAI MEGBIZATÁSSAL RÓMÁBA ÉRKEZETT.

Rómából jelentik: A spanyol nemzeti kormány fejének, Franco tábornoknak az öccse, Ramon Franco repülőőrnagy, aki mint az Atlanti tenger első átrepülője, világhírű, rövid napolyi tartózkodás után Rómába érkezett. Ramon Franco őrnagynak állítólag megbízatása van arra, hogy Rómában diplomáciai fontosságú tárgyalásokat folytasson.

Franco őrnagy különben Nápolyba érkezésekor részletesebben nyilatkozott az újságíróknak. Hangoztatta, hogy a spanyol nemzeti mozgalom az egész spanyol nép lelkében gyökerezik. Nincs szó a monarchia visszaállításáról, mert az nagy ellentéteket idézne fel Spanyolországban. Az ország nemzeti kormányt akar, hogy az biztosítsa a nyugalmat és a jólétet. A mostani nemzeti forradalom nem politikai és nem katolikus jellegű és nem áll egyetlen párt befolyása alatt sem. A Madridba való győzelmes bevonulás után haladéktalanul katonai kormány veszi át az ügyek vezetését és csak az ország nyugalomának helyreállítását után alakulhat meg a polgári kormány.

— Sohasem mondtam és nem is gondoltam, hogy könnyű feladat lesz Madrid bevétel. Egy ilyen hadműveletnek rendkívül sok bonyodalma van és a főlegvesztések elkerülése céljából a legnagyobb óvatossággal kell cselekednünk.

Párizsból jelentik: Franco tábornok egy portugál újságíróknak kijelentette, hogy Madrid teljes behódolásáig nem fogják abbahagyni az ostromot.

— Attól tartok, — mondotta Franco tábornok, — hogy a vörösek újabb megerősítése miatt kénytelen leszek a várost városnegyedenként lövetni alá vétetni

ÁLLAMI SORSJÁTÉK COLECTURA OFICIALĂ

sorsjegyei a következő helyeken
kaphatók:

BUCUREȘTI	Bulevardul Elisabeta 3 Calea Griviței 23 B-dul Ferdinand 17 Str. Strovopoleos 8 Calea Victoriei 20 B-dul Take Ionescu 23 Str. Lipsani 23 Calea Victoriei 20
CLUJ	B-dul Regina Maria 46
ALEXANDRIA (Teleorman)	Str. Carol 211
BRAȘOV	Str. Gh. Barițiu 1
SIBIU	Piața Regele Ferdinand 7
RÂMNICUL VÂLCEA	Str. Traian 126
FOCȘANI	Piața Mare a Unirii 105
IAȘI	Str. Gându 2 Str. Ștefan cel Mare 34

valamint az ország összes városaiban ahol ez a cégtábla
látható



Sucursala Oradea Str. Reg. Ferdinand 11. Casa naționala épületben. Telefon: 410

A római katolikus Egyházmegyei Tanács közgyűlése

A tanácskozások délutáni folytatása. — Vita a gazdasági nevelésről és a tömegek megélhetési kérdéseiről. — Választások

— Második és befejező közlemény a közgyűlésről —

Cluj. Saját tud. Az alba-iuliai Egyházmegyei Tanács közgyűlése csütörtök délután 4 órakor folytatta tanácskozásait a katolikus gimnázium „Jósika“-dísztermében.

A délutáni gyűlés megnyitására Vorbuchner segédpüspök örömmel jelenti, hogy az üdvözlő táviratokra megérkezett az első válasz. Gróf Mailáth Gusztáv Károly üdvözlő a gyűlés résztvevőit. A távirat szövege:

„Imádságban veletek egyesülve, munkátokra Isten áldását kérem. Mailáth, püspök.“

Az üdvözlő távirat felolvasása után a földműves iskolák problémáit tárgyalják meg. A földműves iskola kérdéséhez elsőnek Szentkereszthy Béla báró szólalt fel. A „szentföldnek“ nevezett járásból feltűnően kevés növendék jelentkezett felvételre, holott ez a kerület szorult leginkább a gazdasági segítségre. Kéri a püspök segítségét, hogy ezt a szomorú helyzetet sikerüljön megváltoztatni.

Ezután Gyárfás Elemér világi elnök a gazdasági nehézségekben látja. Felhívja a közgyűlés figyelmét bizonyos zúglapok folytonos pizskodásai nevelés fontosságaira mutat rá.

— Igaz, hogy intelligencia-tultermelésről beszélni még korai, — mondja. — Kevés a fiatal ügyvéd és még kevesebb az orvos. Azonban még fontosabb, hogy egész néptömegünknek gazdasági műveltsége legyen. Ha nem tudjuk megoldani tömegeink megélhetési problémáit, képtelenek vagyunk egyéb téren az eredményes munkára. Ennek a kérdésnek a súlypontja szintén a székelyföldön fekszik. Nagyon kevés történt a székelység gazdasági megsegítése érdekében. Biztosítanunk kell a tömegeinknek

a megélhetést, amik csak mezőgazdaság és állattenyésztés útján lehet. A székelység elvándorlása egyre nagyobb méretet ölt. Ezt a székely emigrációt — ha már nem lehet megakadályozni — a nyugati területek felé kell irányítani, hol nagy a hiány a mezőgazdasági munkásokban. Szomorú, hogy a mezőgazdasági iskolákat nem látogatják eléggé, holott ez az egyetlen módja népiünk gazdasági megmentésének. Nem két ilyen iskolára van szükség-

Miniszteri értekezlet a parlament két házának elnökjelöltjeiről

A kormánypárt Lepadatu tárcanélküli minisztert szenátusi elnöknek ajánlja. — Fölállítják a légügyi miniszteriumot

Bucurest. Saját tud. Az oradeai liberális nagygyűlés után a vonatban, Oradea és Bucuresti között miniszteri értekezlet volt, amelyen úgy határoztak, hogy a liberális párt, illetve a kormány a szenátus elnöki székébe Lepadatu javasolja, míg a képviselőházban megmarad Saveanu. A képviselőházba Ardeal részéről alelnöknek Constantin Bursant és Emil Lobontiu, a szenátusba Laurentiu Oaneat ajánlják.

günk, hanem négy-ötre!

Tóth Balázs tanár a tg.-sacuesci mezőgazdasági iskola első évének néptelenségét a kezeltetésaira, amellyel nagy mértékben ártanak ennek az iskolának. Köszönetet kell mondani Vargha Bélának és br. Szentkereszthy Bélának, akik ebben az első évben az iskolát átsegítették a nehézségeken.

— Hitet kell öntenünk népünkbe, ezen múlik minden — fejtegeti. — Vajjon mi, akik ide eljöttünk, meg tudnánk-e halni azokért, amiket itt elmondottunk és hirdettünk? Ha szilárd lesz a hitünk, nem kell félnünk, hogy társadalmi és gazdasági bajainkból fölemelkedni ne tudjunk!

Ezek után ismét Gyárfás Elemér szól a zugsajtó támadásairól. Aki számbaveszi ezeknek a lapoknak lefizetett tudósításait, annak megnyugvással kell megállapítani, hogy milyen nevésségek és ostobák azok a vádak, amelyekkel vezető személyiségeinket igyekeznek beszenyezni. A vádak nevéssége és átlátásában buta támadások erőtlensége mutatja, milyen magasan állnak erkölcsi tekintetben a megátadottak az alattomosan támadók felett.

Pál Albert szólal fel ezután. Ő is hangsúlyozza, hogy ügyeljünk a szennylapokra. Bélyegezzük meg azokat a községeket, amelyek területükön helyetadnak ezek terjedésének. Fel kell hívni a közfigyelmet azokra a falukra, amelyekben lapjaink nincsenek kellőképpen elterjedve. Ezért a falusi intelligenciát lehet hibáztatni, mert ők kell felvilágosítsák a népet. Ne tőrjünk tovább, hogy ügyünket és vezetőinket továbbra is sárbatapossák — fejezi be lendületes beszédét.

Dr Szabó György a választás eredményéről számol be.

Az egyházi rendből Szabó György apátot és P. Sándor Vitális 3—3 évre, Sándor Imre főesperest 1 évre.

A világi rendből: Matskási Pált, Hevesi Józsefet, Urmánczy Jeromost, dr Béli Kálmánt, br. Szentkereszthy Bélát és dr György Lajost 3—3 évre választották meg.

Uj tagok: P. Sándor Vitális és Sándor Imre.

A választás eredményének kihirdetése után Xántus János a számvizsgáló bizottság jelentését terjesztette elő.

Az elnök Vorbuchner püspök ezután köszönetet indítványozott a három bizottsági előadónak, kik páratlan buzgalommal és lelkiismeretességgel végezték kötelességeiket.

Gyárfás Elemér világi elnök indítványterjesztett elő a bizottságok személyi összetételére. Bartha Ignác dr, a fegyelmi bizottság új tagja leteszi a hivatalos esküt, amelyet a közgyűlés felállva hallgat végig.

A közgyűlés Vorbuchner püspök köszönő záróbeszédével délután félhat órakor ért véget.

Bucuresti. Saját tud. A Curentul szerint kormánykörökben határozottan állítják, hogy a légügyi alminiszteriumot miniszteriummá fejlesztik s a légügyek mellett a tengerészeti ügyek is e miniszterium hatáskörébe fognak tartozni. Az új miniszterium vezetésével Caranfil mérnököt, jelenlegi légügyi alminisztert bízzák meg. A tengerészeti ügyek vezetését pedig egy tényleges tengerésztiszt fogja el látni.

Blum miniszterelnök parlament elé viszi a spanyol ügyekben való semlegesség ügyét

A népfront nem egységes a kérdésben

Párizsból jelentik: Beavatott körök értesülése szerint Blum miniszterelnök a spanyol kérdéssel pénteken fontos nyilatkozatot tesz a parlamentben. Ennek folytán esetleg a bizalmi kérdést is fölveti.

A miniszterelnököt az a körülmény kényszeríti nyilatkozásra, hogy a kormánytámogató Népfront pártjai között nincs egyetértés a spanyol polgárháború iránti semlegesség kérdésében. A kommunisták után most már a szociáldemokraták balszárnyához tartozók is azt kívánják, hogy a kormány adja föl a semlegességet. Ezzel szemben a Népfront második legnagyobb pártja, a polgári radikális párt egységes abban, hogy a semlegesség fel nem adható. A beavatott politikai körök úgy tudják, hogy Blum Leó a népfront baloldalának követelődése ellenére is a radikálisok álláspontját fogadja el és megmarad Franciaország semlegessége mellett.

A LONDONI SEMLEGESSÉGI BIZOTTSÁGBAN GRANDI OLASZ NAGYKÖVET NAGY RÁDIÓ-BESZÉDÉT MONDOTT A SZOVJET ELLEN

Londonból jelentik: A benemavatkozási bizottság csütörtöki ülésén Grandi olasz nagykövet nagyobb beszédben foglalkozott Oroszország magatartásával. Elmondotta, hogy a szovjetkormány példátlan erőfeszítéseket tett Spanyolország bolsevizálására. Idézte Stalin legutóbbi beszédét, amely, szerinte, a spanyolországi kommunista forradalom nem Spanyolország magánügye, hanem jeladás az általános bolsevista forradalomra. Felolvasta a moszkvai kormány üzenetét a spanyolországi kom-

munistákhoz, amely így hangzik:
— Spanyolországi munkások! Ne írgalmazatok a fasisztáknak! A bolsevista Oroszország veletek van!



Finomnak - durvának, tisztítószere VIM!

Sosem jöhet zavarba, kinek VIM van a házában. Mert bármi bepiszkolódott, — VIM tüstént mindent tisztít: fát és fém, porcellánt,



Ügyeljen az eredeti dobozra

vagy üveget, sőt még a legmocskosabb kezet is!

De kell, hogy a valódi VIM legyen!

Befejeződött a bécsi hármass értekezlet

A tanácskozó államok szabadkezet adtak egymásnak más államokkal való kétoldalú szerződéskötésekre. Ciano gróf Budapestre utazott

Bécsből jelentik: Az olasz—osztrák—magyar külügyminisztériumok képviselőinek szerdán kezdett tanácskozása csütörtök délután véget ért. A hármass értekezletről hivatalos közleményt adtak ki, melynek bevezető mondata megállapítja, hogy a három kormánynak teljes az egyetértés úgy az általános érdekű nemzetközi kérdésekben, mint azokban, melyek a három államot különösképpen érdeklik. A hivatalos közlemény további tartalma a következő:

— A három kormány képviselői teljes gondtal megvizsgálták a három állam közötti gazdasági kapcsolatokat s ujonnan

megerősítették azt a szándékukat, hogy az eddig folytatott közös akciót tovább vigyék, továbbá elhatározták, hogy a többi államokkal való kapcsolatokat kétoldalú szerződések útján fejlessék tovább.

A három kormány képviselői elégtétellel állapították meg a római jegyzőkönyvek összhangzatos működését s azt, hogy ezek a Dunamedence ujjaépítésének teljes mértékben megfelelnek. Az osztrák és magyar kormányok képviselői ezzel kapcsolatban kiemelték, hogy az olasz líra értékkiegyenlítésének végbevétele a római egyezmény alapján létrejött külkereskedelmi forgalomban semmi zökkenést és zavart nem okozott.

— Magyarország és Olaszország külügyminiszterei elégtétellel vették tudomásul az Ausztria és a német birodalom közötti viszony rendezését. Olaszország külügyminisztere tájékoztatta a másik két állam képviselőjét a német birodalom vezérével és kancellárával, valamint a német külügyminiszterrel folytatott

megbeszéléseiről. Magyarország és Ausztria külügyminiszterei

élénk megegyezésüknek adtak kifejezést az olasz és a német kormányok azon elhatározása felett, amely szerint a Dunamedenceire vonatkozó kérdéseket a barátságos együttműködés szellemében fogják kezelni, fenntartva természetesen a három kormányt illetően az 1936. évi római kiegészítő jegyzőkönyv rendelkezéseit.

— A tanácskozó államok egyetértésüket fejezték ki arról, hogy a magyar és az osztrák államok felségjogából folyik e két államnak a fegyverkezési egyenjogúságra vonatkozó igénye. Ennek az álláspontnak további érvényesítése céljából a három állam egymással érintkezésben marad.

A magyar külügyminiszter, valamint az osztrák szövetségi kancellár közölte az olasz külügyminiszterrel illetékes kormányainak azt az elhatározását, hogy az etiópiai olasz császárságot formailag elismerik. Az olasz kormány tekintetbe fogja venni a magyar és osztrák kormányok azt a kívánságát, hogy közgazdaságukkal Abesszínia gazdasági kihasználásában részt vegyenek.

A hozott határozatokat jegyzőkönyvbe foglalták. Együttal megállapodtak abban, hogy a három állam képviselői legközelebbi összejövetelüket Budapesten tartják.

CIANO GRÓF RÁDIÓBESZÉDE.

Bécsből jelentik: Ciano gróf csütörtökön este üdvözlő rádióbeszédet intézett az osztrák néphez, amelyben megköszönte azt a barátságos fogadtatást, amelyben részesítették. Az

után kijelentette, hogy az osztrák fővárosban most folytatott megbeszélések a további együttes építő munka iránti szilárd akaratnak és közös egyetértésnek a bizonyítékai. Ez építő munka alapjait Mussolini, Dollfuss és Gömbös Gyula rakta le a római jegyzőkönyvbe foglalt hármass egyezmény létrehozásával. Tartó oszlop ez az Európa népei közötti békes együttműködés épületében, amelynek felépítésében a fasiszta Olaszország buzgón közreműködik.

— Amikor Bécsből a baráti Magyarország látogatására elutazom, — mondotta befejezősül Ciano gróf, — megegyezésre ösztönözöm a jövőnk érdekében, hogy a fasiszta kormány és az olasz nép nevében az osztrák népnek és azoknak a férfiaknak, akik ennek a népnek a sorsát irányítják.

OPERAHÁZI ELŐADÁS ÉS ELUTAZÁS.

Bécsből jelentik: Csütörtökön este ünnepi díszelőadást rendeztek az operaházban Ciano olasz és Kánya magyar külügyminiszter tiszteletére. Az előadást Schuschnigg szövetségi kancellár is végighallgatta.

Bécsből jelentik: Kánya, magyar külügyminiszter és Ciano gróf feleségével együtt csütörtökön éjjel Bécsből Budapestre utazott. Az állomásom Schuschnigg és Schmidt Quido búcsúztatta el a külföldi vendégeket.



Madrid térképe.

Árdrágítók a „kincses város” vésztörvényszéke előtt

„Csak remegünk: mi lesz velünk?
(Síránkozni néha jó.)
Minden ár úgy emelkedik,
mint a lengő léghajó!”

„A vádlottak padján végre
Árdrágítók hada ül,
Vánukra a vásárlóknak
Szörnyű átka nehezül...”

Itt az árdrágító, ott az árdrágító, hol az árdrágító?!

Cluj. Saját tud. Hetekkel ezelőtt hangzott el először a megrökönyödött polgárok kórusa: „Csak remegünk: mi lesz velünk?...” (síránkozni néha jó).

Minden ár úgy emelkedik,
mint a lengő léghajó.”

Először nem akartuk elhinni, fölényes kézfejtéssel intéztük el a gyanakvást: „Ahl sírjon az, akinek francia frankja van” — s amikor a sanda sejtés valóra vált és az árak szédítő tempóban emelkedtek, megtörtén, de azért határozottan harsogtuk: „Nem megmondtam előre! Ime a baljóstól beteljesedése!”

Evek hosszú során át jól tudunk panaszkodni. — Ó, nem egy embert ismerünk, aki belebetegednek, ha nem rebegetné el naponta legalább háromszor ezt az úfálatos szót, hogy „gazdasági krízis”, — de amióta az árak oly gyorsan emelkednek, hogy a legkétségbeesettebb sóhajlás sem éri utól, azóta művészei vagyunk a síránkozásnak.

**Az üzleti vakmerőségek
120 kilós légtornászai...**

Igen, művészek vagyunk, — légtornász-művészek.

Mert a legszédületesebb gazdasági „salto-mortale”-ra kényszerítenek az adott körülmények. Az árak szédületes magasságában oly ügyesen vetjük a bukfenecet, hogy csak a legügyetlenebb törí ki a nyakát.

Ha valakinek az a vakmerő kívánsága, hogy „rendes anyagi körülmények” közt akar élni, az illető már „nagy számnak” van feltüntetve a mindennapos „nagy cirkuszi előadás” színlapján. Példaképpen hozzuk fel a nagykereskedőt, aki nem éppen karesú alakja ellenére is (mondjuk 120 kiló) a legkötönyebb légtornász.

A lebegő árak szemképrázlatú tornamutatóványai közt szakértő szemmel ismeri fel az érvényesülés lehetőségeit.

Az ilyen embert egyszerűen és közönségesen úgy nevezzük: árdrágító.

Sajnos nem egyedül szerepel, számtalan partnerrel kápráztat.

A kispolgár, aki irigykedve bámulja a szédületes iramot az üzleti vakmerőséget, lemondó sóhajjal gondol kis, névtelen kivoltára és némi megadó szomorúsággal — klasszikus mondatot idéz:

„Lenni, vagy nem lenni? ...

Enni, avagy nem enni?”

Az utóbbi módosítás nagyon divatos, bár azonnal megállapítható, hogy nem azonos az eredeti szöveggel. (Okoljuk ezért az átlagember hiányos irodalmi műveltségét?) Nem tehetünk szemrehányást.

**„A vádlottak padján végre
árdrágítók hada ül...”**

A klasszikus idézet, bár nagyon gyámoltalanul zengték, eljutott az illetékesek füléhez is, akik talán még szívükön viselik és számontartják az u. n. „átlagember” kisigényű óhajait. Az „átlagember” (aki, — bocsássanak meg neki, — szintén élni akar...) érdekeinek védelmében összehívták az úgynevezett árvizsgáló bizottságot, amely megalakította az árdrágítók „vésztörvényszékét”.

Az elnök, a kincses város polgármestere dr. Draganu Nicolae.

A bíróság tagjai: dr. Nedeá városi főjegyző, Vascu Valer, Pop Sever, dr. Muica iparkamarai titkár, Pop Valer, a Nyugdíjasok Szövetségének elnöke, Vanes alezredes, Dr. László Tibor, a vágóhíd igazgatója. Az ügyész, aki a súlyos vádat képviselte: Florian kereskedelmi főfelügyelő.

Es a „Drágaságot” a vádlottak padjára ültették...

A „Drágaság” nagy család, de a „vésztörvényszék” egyetlen tagnak sem irgalmazott. A vád alá helyezettek:

A kenyér, a hús, a tűzifa, gyarmatáru cikkek, textil- és bőrárú és a többi másodrendű közszükségleti cikk.

A különös tárgyalást a még különbözőbb

vádlottakkal az „átlagemberek” kórusa, nyitotta meg. A dal most már nem annyira kétségbeesett, mint inkább bizakodó és kaján:

„A vádlottak padján végre
árdrágítók hada ül,
vánukra a vásárlóknak
szörnyű átka nehezül...”

**Huncut és szemlényvesztő tojás-
lánc az árdrágítás körül**

A tárgyalást ezennel megnyitjuk:

Az elnök: Az „átlagemberek” kórusban síránkoztak. A hang nem volt tiszta. — Kérjük, hogy a panaszt az ügyész úr röviden és világosan foglalja össze.

Az ügyész: A drágaságot kell letörni. Az árak nőnek, a fizetések zsugorodnak. Mindenki érdekében kérjük a rendszabályozást! Lépjen elő az elsőrendű vádlott, a kenyér.

A kenyér (megtörtén): Őszintén bevallom, hogy a lisztnek az ára szeptember 26-ika óta nem emelkedett...

A védőügyvéd (dühösen): Felhívom a közfigyelmet arra a körülményre, hogy az élesztő ára egy hónap alatt 20, a tűzifa ára 30 százalékkal emelkedett! Ennek ellenére Transsylvania fővárosa meg lehet elégedve a kenyér jelenlegi árával. Aránylag itt a legolcsóbb a kenyér...

Az elnök: Mit mondanak a fakeskedők? Mi a jelenlegi helyzet?...

A fakeskedő: A helyzet a legkétségbejítőbb! A tűzifa tényleg megdrágult, sőt... még drágább is lesz!

Hang a tárgyalóterem megdöbent közönsége köréből: Miért?

A fakeskedő: A város területén még anynyi tüzifakészlet sincs, amely akár egy hónapig is el tudná látni a közszükségletet. Most össze van a kereslet — ezzel szemben nem volt elég nagy az erdőkitermelés. A környék erdősegei amúgy sem tudnák ellátni a százezer lakosú város tüzifával, sürgős utánpótlás szükséges. — A jelenlegi helyzet? ... — Szállítani sem lehet — vagonhiány miatt... A CFR-t kérdezzük: ez is lehetséges?...

(A védekezés jó és kellemetlenül érint az

indokolás. — Mit lehet ez ellen tenni?)

A következő vádlott: A hús.

Az ügyész: A város mészárosait állandó spekulációval gyanúsítják.

Mészárosok szövetségének titkára: A drágaság hulláma minket sodor el első sorban! Az élőállat ára megdöbbenően emelkedik, mert a gazda nem szívesen válik meg jószágjától. A kínálat csökken, a kereslet állandóan növekedő. A hús drágulásáért nem a mészárosok a hibásak.

Az ügyész: A város területén a legkülönbözőbb áron mérjük a húst! Követeljük az egységes és hivatalos ármegállapítást.

Mészárosok Szövetségének titkára: Előfordul néha, hogy némely mészáros felháborítóan drágán árul. De ezért nem az összes mészárosokat vonják felelősségre. Az ilyen mészárosokat kerülje el a közönség. — Nem ajánlatos a hivatalos ármegállapítás, mert ez megszüntetné a szabadversenyt.

Ítélethirdetés előtt...

Az árdrágítással vádolt kereskedők és iparosok azonos módon védekeznek. A nyersanyag drágul — nyilvánvaló, hogy a termelő sem képes a régi áron túladni az áruján.

A tárgyalás jellemzése: Mindenki igyekezett megmenteni a vádottat, a „Drágaságot”.

A tárgyalásra meghívott kereskedők és termelők szeretnék volna meggyőzni az árvizsgáló bizottságot, hogy az árleszállítás a jelenlegi körülmények közt lehetetlen...

— De mit csináljon a vevőközönség, akinek a jövedelme aránytalanul viszonylik a hirtelen emelkedő árakhoz?

Ellenben van egy szerény megjegyzésünk: Kinek adja el a kereskedő az áruját, ha a kiskereskedőpolgár, aki csak keservesen tud fizetni, még igénytelenebb lesz? — Az élelmiszer árak letörésére az árvizsgáló bizottságoknak meg lesz a fegyvere...

Most kíváncsian várjuk a „vésztörvényszék” vagyis az árvizsgáló bizottság ítéletét. A lezajlott tárgyaláson elhangzott a védelem és vád érvelése. Meghallgatták a különböző véleményeket, de az ítéletet — valószínűleg már néhány nap múlva — a kereskedők és termelők kizárásával hozzák meg.

Az ítéletkihirdetés előtt még egyszer fel kell, hogy zengjen az „átlagember”, a kispolgár kórusa:

Közérdek!... Közérdek!

A bámulatosan ügyes légtornász-sztárok, akik az árak emeletes magasságában oly biztonsággal mozognak, remélhetőleg most elhibázzák a bukfenecet.

Es nem a szerény keresett kispolgár életművészek vétik el a „salto-mortale”-t, hogy összelörtén terüljenek el a „nagy cirkusz” porondján...
Nedeczky Ferenc.

A SZERENCSE

az **AURORA**

Sorsjegyarudától

jön

LOTERIA DESTAT

AURORA

vásároljatok sorsjegyeket
elárusító helyeinken:

BUCUREȘTI Calea Victoriei 22
Calea Victoriei 33-35
TIMIȘOARA B-dul Regele Ferdinand 11
BRAILA Str. Regală 17
CONSTANȚA Str. Carol 22
GALAȚI Str. Colonel Boyle 22
IASI Str. Ștefan cel Mare 36
CLUJ Str. Piața Unirei 20
ORADEA B-dul Regele Ferdinand 1

valamint az ország összes városaiban.

Az I. osztály húzása
vasárnap November hó 15. én

Ciano gróf olasz külügy- minisztert nagy ünnepélyes- séggel fogadták Magyar- országi útjában

**Pénteken délben érkezett Budapestre.
A sajtó megítélése a bécsi értekez-
letről**

Budapestről jelentik: Kánya Kálmán külügyminiszter csütörtökön éjjel háromnegyed 12 órakor indult el Bécsből gyorsvonattal. Ciano gróf és felesége pénteken regge 9 óra 20 perckor indult különvonattal, amelyen báró Villani Frigyes római magyar követ, Marosi Ferenc külügyi sajtófőnök és több újságíró együtt utazott Nemesak Budapest, hanem az összes közbeeső állomások is lobogó és virágdíszben fogadták az olasz külügyminiszter vonatát.

Budapestre délben érkezett meg Ciano gróf, s úgy a vasuti állomáson, mint a főváros utcáin óriási ünnepi közönség fogadta.

VILÁGSAJTÓ A HÁRMAS TALÁLKOZÁS EREDMÉNYÉRŐL. — AZ ANGOL SAJTÓ TÖBBET VÁRT VOLNA.

Londonból jelentik: Az angol lapok véleménye szerint a bécsi hármás értekezlet nem volt eredménytelen, de sokkal többet vártak tőle. A Times megállapítja, hogy: az értekezleten a lehető legkevesebb veszedelmes határozatot hozták. A Daily Mail véleménye szerint az értekezlet legfontosabb eredménye az, hogy határozott politikai szervezetet hozott létre a Dunamedencében, Európa „vihargóc-pontjában”. Ward Price, a Daily Mail főszerkesztője Kánya, magyar külügyminiszter nyilatkozatát hozza, mely az államok egyenlősége elismerésének szükségét fejtegeti. A külügyminiszter szerint ez a feltétele az általános megbékélésnek.

A MAGYARORSZAGI LAPOK SZERINT HATTÉRBE SZORULT A NÉMET BEFOLYÁS.

Budapestről jelentik: A budapesti lapok a hármás értekezlet eredményeire vonatkozólag megállapítják, hogy a kiadott jegyzőkönyv kielégíti azokat, akik tudták, hogy nem lehet szenzációkat várni. Biztató körülménynek tartják azt, hogy a következő tárgyalások Budapesten lesznek. A „Pesti Hírlap” szerint a hármás értekezlet a jegyzőkönyvbe foglalt kérdéseken kívül egyéb kérdésekkel is foglalkozott. A „Magyarság” szerint a kommunikében szó sincs a Berlin és Róma közötti tengelyről. Ez azt jelenti, hogy Olaszország erősen akarja befolyásolni a Dunamedencét, ami a német befolyás csökkenését vonja maga után.

A FRANCIA LAPOK A HÁROM RÓMAI EGYEZMÉNYES ALLAMOT KIOSZTJAK A HÁROM KISANTANTALLAM KÖZÖTT

Párizsban jelentik: Valamennyi párizsi lap közli a hármás értekezlet hivatalos közleményét, és egyhangúlag megállapítják, hogy az értekezlet eredménye megfelel a hozzáfűzött várakozásoknak. Egyes lapok azon csodálkoznak, hogy a Habsburg kérdést nem is említi a kiadott jegyzőkönyv. A Jour a kisantant és a római csoport jövőbeli kapcsolatáról ezt mondja: Ausztria Csehszlovákiával, Olaszország Jugoszláviával, Magyarország Romániával folytat majd tárgyalásokat. A jövőben a gazdasági kapcsolatok szabják majd meg a politikai kapcsolatok irányát és jellegét.

REPATRIÁLNI KÉSZÜL CSEHSZLOVÁKIÁBÓL 300 ROMÁN CSALÁD. Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi minisztérium telepítési osztályához 300 csehszlovákiai román család részéről kérelem érkezett, amely szerint földet kérnek Uj-Dobrogea-ban. Ez ügyben már tanácskozás is folyt le, hogy megállapítsák azokat a feltételeket, amelyek alapján a 300 családot elhelyezhessék.

Hatszáz évig tartó pereskedés két francia község között. Párizsban jelentik: A szajnai törvénysek tegnap közel 600 éve folyó pert fejezték be. Saint Maxime és Chapelle községek között 1247-ben vita támadt egy jelentős földterület miatt. A perben eddig 68 ítélet hangzott el és végül a napokban Antoine Borel szenátor közbejárására egyezséggel végződött, amennyiben a két község a vitás földterületeket megosztotta.



*Kérdezze meg a nőket,
akiknek legnagyobb sikerük volt.*

Az válaszolják: „A parfümnek igen fontos a szerepe”. Ez a tény; a hölgyek sikere igen nagy mértékben függ a használt parfümtől.

A parfümöt nagy körültekintéssel kell megválogatni. Nem minden parfüm tetszik, de a MON ATOUT, az új kölnivíz, amelyet a „Lady” ház hoz forgalomba, édes de diszkrét illatot áraszt, amely kielégíti a legrefináltabb ízlést is.

Mon Atout kölnivíz a siker titka, a virágos út, amely a boldogsághoz vezet.



MON ATOUT

VALÓDI CSAK EREDETI
ÜVEGEKBE

Zenélő párna az amerikai vasutak hálókocsijaiban. Newyorkból jelentik: Az amerikai vasutak hálókocsijaiban kísérletként bevezették a „zenélő párna” találmányt. A párnához kis felcsatlakozható rádiófejhallgatók vannak erősítve, ame-

lyek bekapcsolhatók anélkül, hogy a rádióadó adásokat a fülkében lévő többi személy hallaná. Az újítás főként a transzkontinentális expresszekben nagyon népszerű, mert a hosszú utazások utalmát enyhíti.

Megkezdődött a timisoarai méregkeverési ügy folytatólagos tárgyalása

Orvosok tanuvallomása. — Nyolcszázer lei kártérítési igény. Ugyvéd helyett biztosítási ügynök. „Ez volt az oka”

Timisoara. Saját tud. A Neukom Mária és Bittenbinder Erzsébet ismeretes méregkeverési ügyében a törvényszék most tartotta meg a folytatólagos tárgyalást. Ezt tudvalegőleg Bittenbinder Erzsébet betegsége miatt kellett elhalasztani. A törvényszék elsősorban több orvost hallgatott ki, akik részint mint kezelőorvosok, részint pedig mint halottkének működtek. Bánfi István dr. kerületi orvos Kovács Katalin nevű állítólagos áldozat holttestét vizsgálta meg és semmi gyanúsítást nem talált. Hajós Jakab dr. Groszmayér Péternél két izben járt, amikor az igen ittas és felette nyugtalan volt. A védő kérdésére kijelentette az orvos, hogy Groszmayernék szervi szívbaja volt. — szívbaja, amelynek ellenére azonban még akár harminc évig is élélhetett volna.

Az orvos ismételtén kijelentette, hogy erős a gyanúja, hogy az embert mérgezték.

Amikor ugyanis az újságokban olvasta a méregkeverési ügyet, sok olyan dolognak magyarázatát találta meg, ami annakidején fel sem tűnt neki. Különösen az a kérdés vetődik fel benne mindig, miért hívatta Neukom Mária ismételtén „beteghez”, akinek semmi baja nem volt, csak leitta magát. Az ügyész kérdésére még azt is kijelentette Hajós dr. hogy

a Groszmayeren tapasztalt szimptomák azonosak a nadragulyával történt mérgezés jelenségeivel.

„A MOSÓNÓ OLYAN, MINT AZ ÓRÜLT ÉS „FEKETE ARNYAKAT” LÁT A FALON.

Ratiu Eugen dr. mehalai kerületi orvos Weisz András hentesmester kezelőorvosa volt. A hentes beteg és iszákos volt. Ratiu dr. lumnált is rendelt, de mérgezés jeleit nem tapasztalta. Weisz nyolcvanhatévesztendős nagynénjét is meglátogatta, megvizsgálta. Az aggkorral járó többféle betegsége volt, néhány nappal a látogatás után meghalt. Sem a két említettnek, sem három más állítólagos áldozat holttestén nem talált olyat, ami mérgezésre utalna; mindamellett kijelenti: a mérgezés nincs kizárva, de nem is valószínű.

A további tanukihallgatások során Poch Rózát hallgatták ki, Poch Száva munkás nővérét. A munkás teljesen egészséges ember volt, amikor Neukom Máriaival közös háztartásra lépett — nyolc nap múlva már súlyos betegséggel a kórházba vitték, s ott néhány hét leforgása után meghalt. Poch Száva a kórházban elpanaszolta a nővérének, hogy rettentő fájdalmakat érez a gyomrában, s a fején — a tanu kijelenti, hogy csakis Neukom Mária ölte meg a hátyját.

Schuszter Margit, Schuszter Erzsébet elhalt özvegyasszony leánya a következő tanu. Anyja Bittenbinder Erzsébethez költözött, mi-

vel az életfogytiglani eltartást ígért neki, ha szerez számára férjet. Az idős asszony meg is ismertette egy férfival Bittenbinder Erzsébetet, de rövid idő múlva már halott volt. Bittenbinder Erzsébet nem is értesítette az asszony leányát a halálesetről: öt nappal a temetés után szerzett csak tudomást róla. Egyébként

kétszáz ezer lei kártérítést követel a vádlottaktól, — míg Poch Száva munkás szintén kihallgatott tizenkésztendős leánya atyjáért félmillió leu kártérítési igényt jelentett be. Száz ezer lei kártérítést kívánt végül Warkovszky Anna mosónő,

aki, miként a törvényszék előtt előadta, a vádlottaktól többiben is kapott mérget s idejében észrevéve a dolgot, megmenthette az életét. Mint szegény asszony örömmel vette, hogy a vádlottak magukhoz vették. De teára, levesre, mindenre, amit Bittenbinderéknél elfogyasztott, heves rosszullet fogta el. Gyanút fogott s egy alkalommal nem itta meg a teáját, hanem szobájába vitte. Megvizsgálta s a findza alján cukor között apró szemcséket talált: nadragulyát.

A MÉRGEZÉS NINCS KIZARVA, DE — NEM VALÓSÍNŰ...

Bittenbinder Erzsébet egyébként, aki tudta, hogy a mosónőnek elhunyt férje után valami követelése van a vasutól, egy alkalommal rávette a szegény asszonyt, adja aláírását egy iratra. Valami ur hozta az iratot, Bittenbinder szerint: ügyvéd. Warkovszky Anna azonban csak később tudta meg, hogy temetkezési biztosítási szerződést írt alá tulajdonképpen — anélkül, hogy tudomása lett volna róla.

A törvényszék egyéb tanuvallomásából is igyekezett a Warkovszky- esetet tisztázni.

Bittenbinder Erzsébetnek egy Sumrák József nevű rokona előadta, hogy látta, amikor a mosónő egyizben olyan volt, mint az örült. Minduntalan fekete árnyakat látott a falon, azok után kapkodott s a testéről tépdeste a ruháit. Bittenbinder Erzsébet egyszerűen azt mondta rá: részeg. Megjöttek a mentők, ezek meg azt mondták: örült: ha vasárnapra nem esendeseedik meg, a rendőrségen kell jelentést tenni, hogy vigyék el az örültek házába.

Bittenbinderék szomszédságából egy Bra-toiu nevű asszony tanuvallomásában előadta, hogy Warkovszky Anna többször panaszkodott: akármít eszik Bittenbinderéknél, mindig rosszul lesz tőle; tanu különben soha nem látta részegnek a mosónőt. Egy Anton Vera nevű másik tanu ugyanezt állította, majd azt is, hogy Bittenbinderé háromszor is eljött a mosónőért, írja alá az ügyvédi meghatalmazást.

DECEMBER 3-RA ELNAPOLTAK A TÁRGYALÁST.

A törvényszék elrendelte a tanunak Bittenbinder Erzsébettel való szembesítését.

— Hát nem emlékszik rá, amikor háromszor is járt Warkovszkynál, hogy jöjjön már aláírni a meghatalmazást? — kérdezte a tanu szemtől-szembe a vádlottól.

— Már megint hazudsz?! — pattant fel Bittenbinder Erzsébet. — Éppolyan hazugság ez, mint hogy Warkovszky nem volt részeg: együtt ittátok le magatokat a kocsmában!

Nagy veszekedés kerekedett tanu és vádlott között. Hangosan kiáltozva egymásnak mentek és addig szidalmazták egymást, amíg a tárgyalást vezető elnök rájuk nem parancsolt, hogy hallgassanak.

Anton Verát vallomására megeskették. A Groszmayér Péter halálával kapcsolatban megírt kihallgatások során az elhaltnak hátyja kijelentette: amikor a haldoklóhoz érkezett, az már alig tudott beszélni. De minduntalan Neukom Mária-ra mutatva azt hajlogatta: — Ez az oka! Ez az oka!

A törvényszék egy napi tárgyalás után és miután Bittenbinder Erzsébet nővérét is kihallgatta — újabb tanuk beidézését rendelte el és december 3-ára napolta el a tárgyalást.

Feljegyzések

A táviratok jelentették, hogy Rydz-Smigly tábornokot, a lengyel hadsereg főparancsnokát a köztársaság elnöke ünnepélyes külsőségek között a marsali méltóságra emelte és közhírré tette, hogy ezzel a tábornok az ország második hivatalos személyisége lett. A valóságban több történt, ennél a kinevezésnél fontosabb és nevezetesebb esemény ment végbe szemünk előtt: azt a sajátos és nagy hatalmu helyet töltötték most be, melyet Pilsudszki teremtett magának és honnan haláláig Lengyelország sorsát irányította.

A külföldi lapok megírták Rydz-Smigly élete történetét s elmondták, hogy miképpen lett Rydz Eduárdból a krakkói szépművészeti akadémia ifjú hallgatójából Pilsudszki legionáriusa, hogyan lett a légióban rövidesen parancsnokló tiszt, miképpen növelte meg az ifjú tiszt szakállát, hogy legénysége előtt idősebbnek lássék s miért kapta családi neve mellé a Smigly melléknevet, ami lengyelül „gyorsat”, „erélyeset” jelent.

Rydz-Smigly formászerint Lengyelország második hivatalos személyiségévé lépett elő, de valóságban az lett most, ami Pilsudszki volt: a diktátor, ki a háttérből, inkább ellenőrzéssel, mint politikai vállalkozásokkal kormányozza a lengyel nép sorsát.

A diktatúrának ez a formája a lengyel testre van szabva, mely éppen úgy, mint a magyar, a formára olykor nagyobb suit helyez, mint a lényegre. A nyílt diktatúra ellen bizonyára fellázadna a lengyel slachta szellemi örököse, az új lengyel középosztály, roppant konzervatívok találja viszont ezt a különös lengyel diktatúrát, amely a hivatalos állampól és állami apparátussal szemben küssé az ellenzéknek, a kritikusknak, a borsótörőnek a szerepét játézza. Pilsudszki nemcsak vitéz katoná és nagy patrióta volt, hanem páratlan pszichologus is: csodálatosan ismerte a népet melynek a vezetésére vállalkozott.

Rydz-Smigly beiktatása Pilsudszki örökébe nemcsak lengyel esemény. Sokszor merült fel a gondolat és az ellenvetés: mi lesz, ha Mussolini, Hitler, Mustafa Kemal, Salazar és a többiek elköltöznék az élők sorából? Vajon nincs-e a diktatúrák sorsa a diktátorok életéhez, személyes tulajdonságaihoz kötve? Lengyelországban most az történt, hogy az elhalt diktátor helyébe örökösét iktatták. Ez ismét arra enged következtetést, hogy ezekben a diktatúrákban sokkal több öltött testet, mint vakmerő és tehetséges emberek győzelme a tömeg fölött. Ugy látszik itt mélyről fakadó társadalmi és lelki erők vannak munkában. Más képpen hogyan volna lehetséges ez a nagy párhuzamoság, melyet nagy és kis nemzetek életében látunk és az magától értendő simaság, ahogyan Pilsudszki örökét elfoglalja az örökös. (Skin.)

NYOLC PÜSPÖKVÉRTANUJA VAN MÁR A SPANYOL POKOLNAK. A spanyolországi vörösk szörnyű garázdálkodása nap-nap után újabb vértanukat ad a katolikus egyháznak. Az eddigi hivatalos kimutatások négy vértanupüspökről tudtak csupán, az utóbbi hetekben ez a szám nyolcra emelkedett. A bécsi Reichspost legújabb száma névszerint is felsorolja a spanyolországi vörös örület püspök-áldozatait. Vértanúságot szenvedtek: Laguna guenca-i, Jimenez jaen-i, Martin siguenza-i, Platero segovia-i, Miralpeix lerida-i, Barroso barbastro-i, Olmos gnadix-i és Milan almeria-i püspökök.

1400 sziget japán fenhatóság alatt. Genfből jelentik: Bár Japán még 1934-ben kilépett a Népszövetségből, a tokiói kormány továbbra is elküldi évi jelentését a japán mandátum alatt lévő közel 1400 kisebb-nagyobb sziget közigazgatásával kapcsolatban. Jelentéseiben határozottan állítja, hogy a kérdéses szigeteken nincsenek sem légi, sem tengeri katonai támpontjai és az itteni repülőszolgálatok kizárólag gazdasági jellegűek.

RAMON FRANCO, A VILÁGHIRŰ REPULÓ RÓMÁBA UTAZOTT. Rómából jelentik: Ramon Franco repülőőrnagy, Franco tábornok fivére Nápolyba érkezett és mingyárt tovább is repült Rómába. Hírek szerint megbízatása van arra, hogy Rómában tárgyalásokat folytasson.

Figyelem!

Legolcsóbb perzsa szőnyeg beszerzési forrás, rendelésre és készen Mindenféle gyapjú fonalak és felváltó anyagok, mintázott és festett zsákszőnyegek nagy választékban. Hozzávaló csodás gyapjú fonalak minden színben csak „FORTUNA” szővőüzemben szerezhetők be. Utc. Strada Vlăhuța 4. szám, az udvarban.

Az idei könyvpiac legszebb kiállítása magyar könyve:

Jánosi József S. J.:

MARIA

Égészen újszerű, óriási érdeklésre alkalmas tárgyalása az u. n. mariológia kérdéseinek. Molnár C. Pál huszonkét famesztetével.

Ara 130 lei és 15 lei portó.

Kapható: könyvosztályunknál.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatalai
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 800, félévre 400
negyedévre 210, egy hónapra 70 lej.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.

Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cluj, Pinta Utca 13.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza.
Csak a választékos magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint várható időjárás a következő 24 órára: Délnyugati, déli légáramlás, egyes helyeken eső. Néhol viharok. A hőmérséklet csökken.

PACELLI BIBOROS-ÁLLAMTITKÁR ELHAGYTA AMERIKÁT. Newyorkból jelentik: Eugenio Pacelli pápai biboros-államtitkár, aki teljes öt hetet töltött az Egyesült Államok területén, a „Conti di Savoya” hajón elindult Olaszország felé. A biboros államtitkárt Hayes amerikai biborosérsek és más egyházi és világi előkelőségek óriási tömege kísérte a newyorki hajóállomáshoz.

TANITÓK KISANTANTJA. Bucuresti. Saját tud. A Curentul mai száma közli a román tanítók egyesületének elnökének, Toninak a csehszlovák tanítószövetség november 1-én, Prágában tartott kongresszusán elmondott beszédét, amelyben javasolja a Tanítók Kisantantjának létesítését. A beszédben Toni előadja, hogy a tanítókisantant megszervezésére saját szövetségétől meghatalmazása van s miután ugyanezt a meghatalmazást a csehszlovák tanítószövetség is megkapta, most már csak a jogosult kartársak hozzájárulása szükséges. A lap hozzáfűzi, hogy a javaslatot a kongresszus nagy lelkesedéssel fogadta el. Mi pedig azt fűzzük hozzá, hogy a tanítók és gyermekek közötti antant is szükséges.

Szerződés félmillió méter posztó szállítására. Bucuresti. Saját tud. A hadügyminiszter és az ország posztógyárai között egyezmény létesült egy és félmillió méter posztó szállítására, amire a haderegnek szüksége van. A megállapodás szerinti ár méterenként 390 lei, amihez még 9 százalékos kamat járul, az egyes posztómennyiség leszállításától a kifizetésig. A szállításhoz 1938 március 1-ig be kell fejeződnie. Az egész 585 millió lei vételár a folyó és két következő költségvetési év terhére oszlik fel. Az összeg egyharmad részben készpénzben, kétharmadrészben állampapírokkal fizetendő — amelyek azonban nem engedményezhetők és nem lombardírozhatók.

SZTRÁJKOL NYOLCEZER JAPÁN MUNKÁS. Sanghaiból jelentik: A Sanghai környékén levő japán textilgyárakban tegnap reggel nyolcezer munkás sztrájkbalépett. A munkások fizetésemelést kérnek.

Salonta város önkéntes árveréssel akart megszabadulni adósságaitól. Salontáról jelentik: Mint ismeretes, a városi tanács a bucaresti postatakarékpénztártól több millió kölcsönt vett fel, amit nem tudott törleszteni és ennek következtében a postatakarékpénztár árverés elrendelését kérte Salonta város ingatlanaira és földjeire. Egy ízben már megtartották az árverést, de új árverés megtartását rendelte el a bíróság. A második árverést elhalasztották, mert remény volt rá, hogy a városi vezetőség és a hitelező között valamilyen formában megegyezés jön létre és sikerülni fog megmenteni a város ingatlanait, a hatalmas kusgyáni birtokot és malmot. November 14-ére a postatakarékpénztár kérésére új árverést tüztek ki, viszont a város vezetősége csütörtökön önkéntes árverést hirdetett abban a reményben, hogy össze jön annyi pénz, amivel egyelőre el lehet halasztani a szombati árverést. Reggel kilenc órától délután két óráig tartott az árverés, amikor is kiderült, hogy az önkéntes árverésen csak egymillió négyszázezer lei fog befolyni, ha azt a bucaresti központi árverési bizottság is jóváhagyja. Ettől függetlenül szombaton délelőtt 10 órakor megtartják a hivatalos árverést is, amelyen a kusgyáni birtok és a malm kerül dob alá. A salontai gazdák, hír szerint, mindent el fognak követni, hogy a hatalmas értéket kéneiselő ingatlanok megfelelő árat érjenek el és Salonta város megszabaduljon az árveréstől.



„VALAHÁNYSZOR
EGY VEVŐMTŐL
OLYAN LEVELET
KAPOK,
AMELYBŐL
ELÉGEDETLENSÉG
ÉRZIK KI,

azonnal felhívom telefonon és minden nagyszerűen elintéződik”

Ezek egy bucarestii nagykereskedőnek a szavai, akinek vállalata az utóbbi években óriási módon fellendült.

Ime egy egészséges elv, amely mély értelemről és hozzáértésről tanuskodik. Valóban, a személyes látogatásokon kívül a telefonbeszélgetések a legjobb rendszer arra, hogy a vevőkkel a kontaktust és a jó viszonyt fentartsuk. Nem kell egyebet tennie, minthogy a

„comanda”-t felhívja, bármilyen számot kérjen az országban, vagy külföldön és 3-6 perc alatt az ügy el van intézve, anélkül, hogy akár csak egy percre is el kellene hagynia kényelmes karosszékét íróasztala előtt. Néhány barátoságos hangon mondott szó sokszor diferenciákat simít el, amelyek enélkül kellemetlen arányokat ölthetnének.

Használja Ön is az interurbán telefonszolgálatot!

SOCIETATEA ANONIMĂ



ROMÂNĂ DE TELEFOANE

Dagadt kezek reuma miatt

Sajnálja, hogy nem szedett már korábban Kruschen sót

Ha Kruschen sót korábban szedett volna, a hölgy sok ezer lejt megtakarított volna és megszabadult volna néhány havi szenvedéstől. Ezt írja nekünk:

„Egész testem 12 hónapra keresztül ezenedett reumától. Valóban, még csak mozogni sem tudtam. Kezeim megdagadtak, egyáltalán képtelen voltam dolgozni, lépcsőknél sem tudtam járni. Mindenféle tanáccsal láttak el és én mindent megtettem, amit csak mondtak nekem. Végül is elhatároztam, hogy Kruschen sóval teszek egy próbát. Eddig két üveggel szedtem és boldog vagyok, hogy elmondhatom: sokkal jobban érzem magam, hála a Kruschen sónak. Sohasem fogok felhagyni szedésével, mert most már ismerem értékét. Ha korábban kezdtem volna el szedni, sok ezer lejt takarítottam volna meg”. — E. B.

A legtöbb esetben a reumatikus fájdalmak és a daganatok a húgysav miatt keletkeznek, amely túlságosan nagy mennyiségben van jelen a szervezetben. A Kruschen tartalmazta két sónak meg van az a tulajdonsága, hogy letompítja a húgysav-kristályok éles hegyeit, amelyeket azután teljesen felold. E só egyéb alkotórészei segítik a szervezetet, hogy a természetes utakon eltávolítsa a feloldott kristályokat.

Sós Kruschen az ország minden gyógyszer-tárában és drogériájában kapható. Nagy üveg ára 95, kis üveg ára 60 lei.

KOPROL

az egész világon ismert
csokoládépasztilla a leg-
kiválóbb ellenszere a
**ROSSZ EMESZTÉS-
NEK, a MIGRENNEK,
SZÉKREKEDÉSNEK,
EMESZTŐ szervek
IN ÉRTELMEZÉSÉNEK.**



NEM ENGEDTEK PARTRASZÁLLNI
CONSTANTABAN A KLUDSZKY-CIRKUSZT.
Constantából jelentik: A „Hisar” török szállító
hajón Istambulból megérkezett a Kludszky cir-
kusz. A vámhatóságok nem engedték meg a
partraszállást mindaddig, amíg egymillió lei
biztosítékot le nem tesz az igazgatóság.

ZÜRICHI ZÁRLAT. Párizs 20.18¹/₄, Lon-
don 21.22, Newyork b35, Brüsszel 73.60, Milánó
23.92¹/₂, Amszterdam 234.20, Berlin 174.95,
Bécs 77.70, Prága 15.40, Varsó 81.90, Belgrád
10, Bucuresti 325.

* Gyomor- és bélbajoknál, a máj és az epeutak megbetegedéseinél, reggel felkeléskor egy pohár valódi „Ferenc József” keserűvíz kortyonként elfogyasztva remek természeti-kotta hasajtó! Az orvosok ajánlják.

Olcsóbb lesz a vasúti autóbusz? Timișoara. Saját tud. A timișoara vasúti autóbusz-iroda vezetői, értesülésünk szerint, beadvánnyal fordultak a vasúti vezérigazgatósághoz és kérték, hogy az autóbusz viteldíjat sürgősen szállítsák le. A vasut tudvalegőleg november 15-én Timișoarán is autóbusközpontot kíván felállítani, amilyen Aradon már működik. Ezzel kapcsolatban a vasúti autóbuszforgalmat több bantí vonalra akarja kiterjeszteni. Ezért aztán most tizenkét sofőrt tényleg Bucureștibe is rendeltek, hogy kelő időre hozzák le járműveiket a Banatba.

VÁLSAGOS SZIKRA ÁLLAPOTA. Budapestről jelentik: Gróf Teleky Sándornét — íróné néven Szikrát — mint ismeretes, egy héttel ezelőtt súlyos bémulással a budai János-szsanatóriumba szállították, ahol nyomban konzoliumot tartottak és ennek során Korányi Frigyes egyetemi tanár és dr. Hajnal Imre megállapították, hogy az előhaladott koru nagyasszony állapota, bár nagyon súlyos, de remény van a felépüléséhez. Tegnap este a nagybeteg állapota súlyosabbá vált, sőt az esti órákban már válságosra fordult, egyelőre azonban még szervezete erősen küzd a súlyos kórral.

Nyolc spanyol kétszázötvenezer dollárt harácsoltt össze Amerikában. Londonból jelentik: Az Egyesült-Államokból érkező újságok oldalakat kitöltő cikkekből foglalkoznak nyolc spanyol kereskedő szélhámosságával. A spanyolok, élükön egy José Murillo nevű kereskedővel, a madridi kormány megbízottainak adták ki magukat és gyűjtést indítva, alig két hónap leforgása alatt több mint 250.000 dollárt (kb. 50 millió lei) szedtek össze a hiszékenyeketől. Időközben azonban az Egyesült-Államokba érkezett egy másik spanyol társaság, amelyet valóban a madridi kormány küldött. Ennek tagjai feljelentést adtak be a kereskedők ellen, akiket csakhamar le is tartóztattak.

BETÖRTEK A SEINI RÓMAI KATOLIKUS TEMPLÓMBA. Satu-Mare. Saját tud. A seini római katolikus templomban betörők jártak. A tettesek feltörték a Szent Antal perselyt, de mivel abban pénzt nem találtak, a sekrestyéből magukkal vittek egy asztali órát. A kelyheket és a szentségtartót nem bántották. A kenderőség rövid nyomozás után letartóztatta Marticsán Iona farcasai leányt, akinél megtalálták az órát. Azt vallotta, hogy a betörést Horváth Sándor culciulmari cigánykóváccsal követte el, akit köröznék a hatóságok.

Tisztelet atyádatl... Satu-Mare. Saját tud. Bota Gábor 65 éves satumarei kovácmester átadta műhelyét a fiának azzal, hogy őt élete végéig gondozza. A hálátlan gyermek rosszul bánt apjával, akit be se engedett a szobába, hanem a műhelyben jelölt ki részére szállást. Az idő hűvösre fordult, az öreg ember fázott. Felült a kovács kohó tetéjére és a szén mellett melegedett. A széngáztól elkábult és nem vette észre, hogy a ruhája meggyulladt. Reggelre mindkét lába borzalmasan összegegett. Az öreg embert kórházba szállították, ahol rövidesen meghalt.

Megszökött egy bolgár kertész az oradeai elme-kórházból. Oradea. Saját tud. Toneff Demeter 31 éves bolgár kertész, aki tizenegy hónapja állt kezelés alatt az elme-kórházban, vasárnap éjjel kórházi ruhában kiszökött az épületből, és azóta kütönös módon nyoma veszett. Főként iszákos volt és alkoholizmusa juttatta az elme-kórházba. A kórház személyzete és a rendőrség keresi az elme-kórház megszökött lakóját.

JAPANBAN EMELKEDIK A FÖLD... Kakosimából jelentik: Az október 25-iki föld-rengés óta a föld állandó mozgásban van. Tíz nap leforgása alatt a föld színvonala tizenkét hüvelykkel emelkedett.

Asztalosmunkások bérmozgalma. Arad. Saját tud. Az aradi famunkások szindikátusának asztalosmunkásai körében mozgalom indult abban az irányban, hogy munkaadókkal kollektív-szerződést kössenek és jelentékeny béremelést érveljenek ki. A munkaadók megbízottjai már fel is vették a tárgyalásokat a munkásszal. A munkaügyi felügyelőség és a munkakamara megbízottja kimondották, a sürgősséget, miután az asztalos munkások olyan csekély bérért dolgoznak, amelyek az általános árdragulás mellett a legminimálisabb életlehetőséget sem biztosítja. A tárgyaláson megjelentek ezért ellátáozták, hogy november 14-én ismét összejönnek a végleges megállapodás fixirozására.

MERCUR

SZERENCSE
SORSJEGYÁRUDAJANAR
SORSJEGYEI



a következő föelárusító helyeken kaphatók

- BUCUREȘTI: Galerile Blanduziei 3
Calea Victoriei 118
- TIMIȘOARA Piața Brătianu 3
- CONSTANȚA Str. Carol 49
- B A C Á U Calea Regele Ferdinand 4
- CHIȘINĂU Bdul. Alexandru cel Bun 65 bis.
- I A Ș I Str. Lăpușeanu 20
- CERNĂUȚI Str. Bucureștilor 5
- A R A D Str. Eminescu 4
- O R A D E A Bdul. Regele Ferdinand 9

eladási irodák az egész országban

Ne feledje el VASÁR NAP AZ ELSŐ OSZTÁLY HUZÁSA.

A „Mercur” Kollektura
Oradeán

a Dácia Bank Rt. (Menetjegyiroda)
a milliós nyeremények kollekturája!

KI LESZ GRIGORCEA UTÓDA? București. Saját tud. Értesülésünk szerint Grigorcea budapesti román követ helyébe Bossi rigai követet fogják kinevezni. Ezt az értesülést hivatalos helyen még nem erősítették meg.

Elitelték a steierdorfi erdészeti hivatal pénztárosát. Timișoara. Saját tud. Az oravitai törvényszék elé, miként jelentettük, a napokban Luská Lipót, az UDR steierdorfi erdészeti hivatalának pénztárosa került azon vád alatt, hogy a pénzeszekeréből hatszázhatvan lejt lopott s azután úgy állította be a dolgot, mintha betörés történt volna. Száznál több tanu kihallgatása után Luská Lipótot a törvényszék háromévi börtönrre és tizenöt ezer lei pénzbírságra ítélte s egyben kötelezte a hiányzó összeg lefizetésére. Az ügyész is, a elitelt is fellebbeztek.

* **A nők után megfordulnak a férfiak, hogy gyakran kellemtelenül csalódjanak,** mert a mozgás, tánc, sport gyakran visszataszító testszagot okoz. Többnyire mi magunk nem is érezzük, mert az ember szaglószerve mindenemű saját szag iránt eltompulnak, képtelenek vagyunk a másokat zavaró kellemtelen illatot észrevenni. Nem akad senki, aki fel meri hívni figyelmét erre a kinos állapotra. A bajt megelőzendő, ajánlatos minden alkalommal, mely izzadsággal jár, szagtalanító és frissítő valódi LYSOFORM lemosást használni. A biztos hatású és megbízható LYSOFORM csak zárt üvegben valódi, kimérve nem kapható.

O'NEILLÉ — AZ IDEI NOBEL-DIJ. Stockholmól jelentik: Az irodalmi Nobel-díjat Eugene O'Neill amerikai drámaírónak ítelték oda. Neill 1888-ban született Newyorkban. Több regényt és drámát írt, de munkáit inkább csak angol irodalmi körökben ismerték eddig.

Elütött a zalauai vonat egy szekereit. Török Gusztáv, Török József és Szonám László capleni lakosok napraforgó magot szállítottak a carei olajgyárba Hazafelé a zalauai vasútvonal és a capleni ut keresztezésénél szekereiket a carei állomásról Zalau felé haladó mozdony elkapta és egyiket a szekérből kivágtá, míg a másik kétőt szekereitől 90 méter távolságra magával vonszolta. A tehéneknek semmi bajuk nem történt, mert a mozdony ütdésétől a járom a rudnál el-lőrték és a nagy ijedségtől futva menekültek. A sérülteket a carei kórházban vették ápolás alá. Szemtanúk állítása szerint a vonatvezető nem adott lejt a mozdony érkezéséről, azon a helyen ahol csak lejtőtábla van, de sorompó nincs

Negyvenmillió alaptőkével zálogház létesítésére részvénytársaság alakul. București. Saját tud. A lapok közlik a hivatalos lap tegnapi számában megjelent rendeletörvényt, amelynek értelmében a pénzügyminiszterium felhatalmazást nyer, hogy egy román pénzcsoportnak harminc évre jogot adjon zálogházak felállítására Románia területén. A román csoport részvénytársaságot fog létesíteni, București székhellyel, 40 millió lei alaptőkével, amely részvénytársaság Bucureștiben köteles hat hónapon belül zálogházat létesíteni, s aztán a többi romániai városokban is, úgy hogy három éven belül legalább öt municipiális városban, tíz év alatt pedig az ország minden municipiális városában meg legyen a zálogház.

MEGGYILKOLTÁK A „KENYÉRKIRÁLYT”. Newyorkból jelentik: Morris dúsgazdag gyáros, akit „kenyérkirály”-nak neveztek, ismeretlen tettesek meggyilkolták. Zsákba varrt holttestét otthagyták a Morris-palota közelében.

BEKULDOTT HIREK

Krisztuskép szentelés. Balázs László fiatal clujai festőművész ihletett ecsettel megfestette Krisztust, mint embert s a sikerült festményt felajánlotta a clujai Katolikus Napközi Otthonnak. Balázs festményében a szociális érzés legmagasabbját adja, hogy ebben a korban, midőn Krisztus megjelenése égető és halaszthatatlan, a város azon szegény negyedében, ahol a Napközi Otthon van (Str. Juliu Cézár 63), a környék lakóit Krisztushoz, mint emberhez vezeti. Az értékes kép ünnepies felszentelése vasárnap, november 15-én délelőtt fél 12 órakor lesz, amelyre a Katolikus Női Misszió clujai szervezete szeretettel hívja meg az érdeklődőket.

Új katolikus népszövetségi tagozat Timișoarán. Saját tud. Timișoara második kerületében is megalakult most a Katolikus Népszövetség tagozata. Lázár László műépítész, egyházmegyei központi alelnök nagyszabású beszéde után lelkesedéssel mondották ki a megalakulást. A tagozat elnökének Meiszner Vilmos gyógyszerész választotta meg, titkár Imets Károly lett, a választmányba Sájerman Ferenc, Nagy Vince, Décsy László, Péter János, Kasztnér Károly, Somolák Tónótom és Pejacsevics János kerültek. Meiszner elnök, majd Fodor József egyházmegyei központi főtitkár mondottak ezután lelkes beszédet.



Napok óta fáradt és kedvetlen.

Sápadt és meg van öregedve! Ezeknek a jeleknek oka igen gyakran a hólyag és vesetük elhízottlétük: csak később kezdődnek először a gyengébb, majd erősebb fájdalmak, gyakran komoly következményekkel.

Azonban nem szabad ideig felelni hagyni! Szedjen azonnal — alapos belső tisztálkodás céljából — HELMITOL-tablettákat, amelynek az egészségre ártalmas baktériumokat kimossák a vizelettel.



SZÍNHÁZ

Szent Johanna

A Thalia első játékciklusának nagyszerű bemutató előadása az oradeai színházban

Csütörtökön este kezdte meg a Thalia színtársulat városunkban a színiévad első előadását. A színházat zsúfolásig megtöltő közönség előtt, ünnepi hangulatban lebegett fel a fügöny. G. B. Shaw „Szent Johanna” című történelmi színművét mutatta be elsőnek gondos, művészi játékkal és rendezéssel a színtársulat és a határos és jellegzetesen Shaw-színházban ünnepi előadásnak számított.

Shaw, akinél a történelmi motívumok éppúgy csak ürügyet jelentenek, mondánivaló, mérész satirái, gúnyos torzításai számára, amint hogy a színpad is csak eszköz és pódium, a dráma szabályait alig tekinti, csapongó szellemének, a történelmi epizód külső történéseiben ez alkalommal hűségesen alkalmazkodik a történelmi igazsághoz.

Johannát, az irástudatlan, de vallásos „orleánsi szűzet”, aki egyszerű parasztszülők gyermeke, nagyon meghatja idegen hadaktól megszállott hazájának sorsa a csodás mennyei hangok, melyekben Sz. Mihály, Katalin és Margit üzenetét ismeri fel, arra bátorítja, hogy szabaddá fól Franciaországot s koronáztassa meg Rheimsben a törvényes királyt, VII. Károlyt. Küldetését csodálatos haditényekkel hajtja végre. Compiègne ostrománál azonban a burgundiak kezébe kerül, akik jőpénzért kiszolgáltatják az angoloknak. Az angolok, mint boszorkányt és eretneket perbefogják. A tárgyalás vezetője, néhány szolgálékú pap, fogas kérdésekkel megzavarja az egyszerű leányt és eretneknek nyilvánítják, mire az angolok máglyán elégetik. A Szentésék az ítéletet utólag megsemmisítette, Johannát a vádak alól tisztázta. Az egyház boldoggá, majd 1920-ban szentté avatta s Franciaország nemzeti hőse s pártfogójaként tiszteli.

A szellemének és temperamentumának kiűnően alkalmas témát Shaw tökéletesen kihasználja. Johanna alakját felmagasztalja és csodálatlalt, sőt olykor elérzékenyülve, meghatódva tekint a szűzre, aki szent egyszerűségében is a csillagokig nő, de mellette aztán kiméletlenül csapkod mindenkit a satíra és gúny színpadán a szellemességével. A nagy és kivételes kortársakat rendszerint nem ismerik fel, féremagyarázzák és ezen az alapon Shaw a harcoló egyház emberileg könnyen magyarázható tévedését s néhány emberi gyarlóságában vétkes papját is kigúnyolja; de kegyetlenül végigostorozza a diplomácia kalandorságát, a faji gőgöt és elvakultságot, a hadvezéri egységviséget s a „kiváltságos” arisztokratizmusát. Gúnyos, csapongó, rakoncátlan szelleme erősen feszegeti a dráma iskolás kereteit, de mondánivaló mindig izgatón érdekesekek és szellemesek, zsenialitása pedig az utolsó pillanatban, mindig uralkodni tud a színmű anyagán.

A színház komoly felkészüléssel hozta ki a színművet.

Fényes Alizt az első laposabb jelenetek

TÉNY, HOGY

a tudomány nem találta szert, hogy újra haj nőjjon, ha az egyszer kihullott. De talált olyan szert, amely megakadályozza a hajhullást. Ez a szer a TRILYSIN, a tudományos készítmény, amely megerősíti a hajhagymákat és azokat megfelelő táplálékkal látja el!



után magával ragadta a mondánivaló heve, szavai, mondatai valósággal átforrósodtak, egész egyénisége izott és egyes jeleneteiben hőscé tudott nőni a színpadon Hangskálája kiszínesedett, játéka biztosabb, kiforrottabb lett — határozottan sokat fejlődött és megküzdött a nehéz szereppel. Kovács György király-figurája mulatságos karikatúra volt, de épp olyan művészetel és intelligenciával hangsúlyozta ki a mondánivaló lényegét, mint a szépen beszélő, zengő, meleg orogánumu Borovszky Oszkár s az önmagát tépő, szerepét csupa ideggel és szenvedéllyel alkító Forgács Sándor. De jók voltak és művészi tiszta, intelligens alakítást nyújtottak a többiek is, elsősorban Tóth Elek, Lantos Béla, Gróf László, Deéry Jenő s a játékból lehiggadt, végre természetes gesztusokkal kiforrott alakítást nyújtó Nagy István, Tompa Sándor, Jenev János, Rajnay Sándor, Csóka József, Dancsó György, Örvössy és Csengery Aladár nevét jegyeztük meg meg a nagyszámú szereplők közül. A etatisztéria azonban távolról sem volt illuziótkelto.

A rendezés művészi munkáját dr. Kádár Imre végezte.

A stülizált és sok fantáziával tervezett díszleteket Rajnay Sándor és Kudelász Károly készítette.

Mindent egybevetve, a színházi est, komoly művészi élménnyé tudott emelkedni. (By)

KÖZGAZDASÁG

Egyezmény készül a külföldi cégek kétszeres megadóztatásának megszüntetésére

Bucuresti. Saját. tud. A román kormány méltányos megoldást kíván teremteni a külföldi cégek romániai képviseletének megadóztatása kérdésében. Azért Cancicov pénzügyminiszter az angol, francia, német, svájci, holland, csehszlovák és más külképviseleteknek e tárgyban történt intervenciójára azt válaszolta, hogy hajlandó egyezményeket kötni a külföldi cégek kétszeres megadóztatásának megszüntetésére, s azért minden állam küldje ki delegá-

tusait Bucurestibe, az erre vonatkozó tárgyalások lefolytatására.

Cancicov egyidejűleg bizottságot nevezett ki, mely román részről a tárgyalásokat folytatja. Az alkudozások december hónapban kezdődnek, amikor a német bizottság már jelezte is Bucurestibe való érkezését, s aztán rendre következnek a többi érdekelt országok küldöttéségei.

OLCSÓ HITELT KERNEK A SZŐLŐTERMELEK. A szőlészeti szindikátus szövetsége küldöttségileg kereste fel a Nemzeti Bank kormányzóját, akitől olcsó hitelt kértek a szőlőtermelők számára. A küldöttség felhívta a kormányzó figyelmét arra, hogy a szőlőtermelés érdekében semmit sem tesz a kormány. A küldöttség ígéreteket kapott.

CSUZ
köszvény
dörzsöld tagjaidat
DIANA
sörborsóval

A MONOPOLPÉNZTÁR MEGALLAPITOTTA A JÖVŐ ÉVI DOHÁNYBEVÁLTÁSI ÁRAKAT. Az autonóm monopol-pénztár a dohányjal beüthető terület nagyságát 1937. évre 20.000 hektárban állapította meg. Egyidejűleg megállapította az 1937. évi dohánybevéltási árakat is. Az elsőosztályu dohányt 40—44 leiert, a másodosztályu dohányt 20—45 leiert és a harmadosztályu dohányt 12—24 leiert fogja átvenni. A természetdó dohányfajtára vonatkozó szerződést be nem tartó termelőknek 50 százalékkal alacsonyabb árakat fog fizetni a monopolpénztár.

VEZETŐSÉGVÁLASZTÁS A SIGHETI MUNKAKAMARÁNÁL. Saját tud. A sighet-i munkakamara vezetőségét most választották meg egyhangulag. Elnök lett Szabó János, ügyvezető tagok: Kertész Antal és Sehtroli Mózes.

A FÖLDMIVELÉSÜGYI MINISZTERIUM KÖLCSÖNT FOLYÓSIT TENYÉSZÁLLATOK BESZERZÉSÉRE. A napokban ülést tartott a földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági bizottsága. A háromórás ülésen az állattenyésztés feljavitásának kérdésével foglalkoztak. Részletes tervezetet dolgoztak ki, mely szerint Svájból és Ausztriából bikákat fognak vásárolni. A belügyminisztérium útján viszont arra fogják kötelezni a községeket, hogy építsenek megfelelő istállókat a fajnemestő állatok számára. Azoknak a községeknek viszont, ahol ilyen állatok nincsenek, kölcsönöket folyósítanak. Erre a célra földművelésügyi minisztérium igénybe fogja venni a központi letétpénztárnál rendelkezésre álló százmillió leies hitelt, amelynek összegét 200 millióra emeli fel. Ezt az összeget kizárólag az állatfajnemestítésre hasznádják fel.

A vegyipar új találmánya a dohánymag-olaj. Budapestről jelentik: A magyar növényolajiparnak nagy eseménye van, a dohánymagból, amit eddig semmire sem használtak fel és teljesen kárba veszett, a legjobb minőségű olajat fogják préselni. A próbapréselések nagyszerűen sikerültek és a dohánymagból olyan elsőrendű olajat nyertek, amilyenre nem is számítottak. A minősége jobb és szebb a napraforgóénál és hozzá olyan kitűnő, hogy a legfinomabb ételolaj készülhet belőle. A vegyészeti iparágna pedig elsőrangú nyersanyaga lesz. Takarmányozási célokra kitűnő olajpogácsát is fognak belőle gyártani, melyhez a gazdák olcsó áron juthatnak majd hozzá. Erdekese, hogy Magyarországon mennyire fellendült a ricinus termesztése is, az

Jóden holdanként 5 métermázsára számítottak és ennek a mennyiségnek kétszerese termelt. Az utóbbi napokban mázsánként már 32 pengős árat, tehát mintegy 1000 leit értek el a gazdák a feladó állomásokon.

DECEMBER ELSEJÉIG LEHET BEJELENTENI A BORTERMÉST. Mint minden évben, úgy ez évben is kötelező úgy az ideiterméseredmény, mint a tavalyról megmaradt óbormennyiség bejelentése. Ezúton is közöljük az érdekelt szőlőbirtokosokkal, hogy a bejelen-

tések megkezdődtek és a leszűrt mennyiséget az ó-borkészlettel együtt a szürettől számított 15 nap alatt minden szőlőtermelő bejelenteni tartozik. A bejelentés három példányban történik. A bejelentések december 1-ig tartanak. A nyilatkozatnak a következőket kell tartalmaznia: 1. A birtokban vagy bérletben levő szőlő területét. 2. A múlt évről megmaradt bormennyiséget. 3. az ideitermés mennyiségét. A bejelentésnél 10 százalék több vagy kevesebb tévedés meg van engedve.

RÁDIÓ

Az órákat romániai időszámítás szerint közöljük.

VASARNAP, NOVEMBER 15.

București. 7.30 Reggeli műsor. 11.30 Harangszó, egyházi beszéd. 11.50 Egyházi ének lemezek. Egyházi előadás. 12.10 Karének. 12.55 Katonazené. 14.10 Hírek. 14.30 Gramofonlemez. 15 Gazdasági szakelőadás. 19 Időjelzés, időjárás, időszerű anyag. 19.15 Dinicu-zenekar. 20.25 A nemzet órája. 20.45 A vasutas sportegyesület karéneke. 21.20 Hangjáték. 22.30 Hírek és Sport. 22.55 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. 23.55 Hírek.

Budapest I. 10.30 Hírek. 11-12.10 Egyházi ének és szentbeszéd az Egyetemi templomból. A szentbeszédet Tóth Tihamér dr mondja. 12.15-13.15 Evangélikus istentisztelet. Prédikál: Raffay Sándor dr püspök. 13.20 Pontos időjelzés. 13.30 A rádió szalonzenekara. 15 Hanglemezek. 16 Gazdáknak. 16.50 Rendőrzene. 17.30 Petrányi Győző dr előadása. 18 Tangó- és jazz-zenekar. 18.55 Dallos Sándor elbeszélése. 19.25 Lászlóffy Margit zongorázik. 20.10 Gyenes Rózsa dr előadása. 20.35 Rádics Béla híres primás emléke. 21.45 Sporteredmények. 21.55 Budapesti Hangverseny Zenekar 23.10 Hírek. 23.25 Jazz. 24.20 Cigányzene. 1.05 Hírek.

HÉTFŐ, NOVEMBER 16.

București. 7.30 Reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sport hírek adása. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18.15 Gramofonlemez. 19.15 Rádiózenekar: Adam: A nürnbergi baba, nyitány. Siede: Vidám baba. Bayer: A bábündér, egyveleg. Lyadov: Bábuk. Debussy: Babaszereződ. Gounod: Bábuk. 20 Felolvasás. 20.20 A zene folytatása. Pares-Paris: Szájvis, operettegyveleg. Yavin: Száj a szájon, egyveleg. 21.05 Felolvasás. 21.10 A Theodorescu-vonósnyégyes és Jelescu zongoraművész Franck: Ötösét adja elő. 22.05 Nestorescu Mimi énekei. 22.45 Dinicu-zenekar.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Beszkárt-zenekar. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Székely Mária zongorázik. 15.05 Dr Vendéné Boross Margit énekel. 15.40 Hírek. 17.15 Diákféltóra. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Zsamboki Miklós gondolkodik. 18.30 Munkáskéltóra. 19 Cigányzene. 19.45 Somogyi József dr előadása. 20.15 Magyar Revü Táncczenekar. 21.05 A Filharmoniai Társaság hangversenyének ismertetése és 21.15 a hangverseny közvetítése. 23 Hírek. 23.20 Táncclemezek. 24 Hírek. 1.05 Hírek.

KEDD, NOVEMBER 17.

București. 7.30 Reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sport hírek adása. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18.15 Szórakoztató lemezek. 19.15 Gramofonlemez. 19.55 Felolvasás. 20.15 Gherman Lisette zongorázik. Gounod-Liszt: Keringő a Faustból. Wieniawski: Versenykeringő. Grünfeld: Versenyjáték Strauss János-motívumokra. Schulhoff Briliánskeringő. 20.55 Namescu Tana énekel. Brahms: Örök szerelem. Berlioz: Dal: Bemberg: Szerenád. Cavadia: Mit akarsz? Andrescu: Búsongás. 21.15 Felolvasás. 21.30 A rádiózenekar szimfonikus hangversenye. 23.20 Szórakoztató lemezek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Cigányzene. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 A rádió szalonzenekara. 15.40 Hírek. 17.10 Asszonyoknak. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Kotsis Iván dr előadása. 18.30 Tihanyi Vilma énekel. 19 A Turul Szövetség szegedi kerületének díszbárogzása. 19.50 Hanglemezek. 21 Kis színpad: Két szomszédgyár. 22.10 Hírek. 23.35 Cigányzene. 24 Időjárásjelentés. 23.35 Ottlik György dr németnyelvű előadása. 24 Melles vonósnyégyes. 1.05 H.

SZERDA, NOVEMBER 18.

București. 7.30 Reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sport hírek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Felolvasás. 18.15 Gramofonlemez. 18.30 Letti lemezek. 19.15 Zenetörténeti előadás a francia operáról a rádiózenekar hangpéldaival. 20.35

Verdi: Aida, opera. Közvetítés az Operaházból. Felvonások között hírek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Hanglemezek. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara. 15.40 Hírek. 17.15 Diákféltóra. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Rác Aladár cimbalmozik. 18.30 Sidó Zoltán dr előadása. 19 Cigányzene. 19.50 Fodor Ferenc dr előadása. 20.20 Rigó Magda énekel. 20.50 Németh Károly vidám csevegése. 21.20 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 22.40 Hírek. 23 Kültügyi negyedóra. 23.15 Táncclemezek. 24 Hírek francia és olasz nyelven. 24.05 A rádió szalonzenekara. 1.05 Hírek.

CSÜTÖRTÖK, NOVEMBER 19.

București. 7.30 Reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sport hírek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése. 18 Sibiceanu-zenekar. 19.15 Felolvasások. 20.15 Beethoven: VII. zongorahármas. 20.55 Hangversenyismertetés. 21.15 A filharmonikusok hangversenye az Athenaeumból. Brahms: III. szimfónia. 22.10 Lalo: Csello és zenekari verseny (cselló: Fournier). Széll György: Változatok egy saját témára. 23.15 Szórakoztató gramofonlemez. Utána: Hírek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Paul Tibor klarinétozik és Ligeti Dezső énekel. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Cigányzene. 15.40 Hírek. 17.15 Nádai Pál előadása. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Gazdáknak. 18.30 Hanglemezek. 19.15 Sziklay László dr előadása. 19.45 A rádió szalonzenekara. 20.50 Hangjátékelőadás a Stúdióban: Juhász Pétör legendája. 22.30 Hírek. 22.50 Óreg primások zenekara. 23.35 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 1.05 Hírek.

PÉNTEK, NOVEMBER 20.

București. 7.30 Reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sport hírek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Cristea-zenekar. 20 Felolvasás. 20.20 Wagner-énekesek lemezei. 20.55 Felolvasás. 21.15 Brailowsky zongoraművész és a rádiózenekar hangversenye az Athenaeumból. Chopin: E-moll zongoraverseny. 21.55 Csajkovszkij: D-moll verseny. Liszt: Haláltánc. 23.10 A Julea-zenekar hangversenye.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Balajka zene. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Verdi-hanglemezek. 15.40 Hírek. 17.15 Hírek. 17.15 Pontos időjelzés. 18 Cigányzene. 19 Sportközlemények. 19.10 Farkas Zoltán előadása. 19.40 Zenés részletek a Magnolia c. filmből. 20.20 Kélovsky Lajos dr előadása. 20.50 Katonazené. 21.30 Hírek. 21.50 Gitár-est. 23 Időjárásjelentés. 23.05 A rádió szalonzenekara. 24 Hírek angol nyelven. 24.05 Cigányzene. 1.05 Hírek.

SZOMBAT, NOVEMBER 21.

București. 7.30 Reggeli műsor közvetítése. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sport hírek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek közvetítése. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Katonazené. 19 Kis rádiózenekar. Rust: Tüköröske. Translatör: Bécsi szívek keringő. Humphries: Bús szerenád. Margutti: Szerelmem, szerenád. Lehár: Szitakötőtánc. 20 Felolvasás. 20.20 A zene folytatása. 21.15 Táncczene. 22.45 Vendéglői zene.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 A rádió szalonzenekara. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Egyetemi Énekkarok. 15.40 Hírek. 17.15 Harsányi Gizi mesél. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Rékai Miklós harfázik. 18.25 Mit üzen a rádió? 18 Aune Antti finn énekesnő énekel. 19.35 Nyíry László előadása. 20 Kalmár Pál magyar néptánc énekel. 20.45 Kis színpad: Székely tréfák. 21.30 Budapesti Hangverseny Zenekar. 23 Hírek. 23.20 Jazz. 24 Hanglemezek. 1.05 Hírek.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavankint 3 lel, vastagabb betűvel 6 lel. Legkisebb apróhirdetés ára 20 lel. (Az állástkeresőknek 25 százalékos kedvezmény), Cím a kiadóban 10 lel.

Lakás

Kiadó
egyszoba, konyha, előszobás lakás, Oradea, Str. Drina 7. szám.

Kétszobás
udvari lakás kiadó. Oradea, Str. Moldova 38

Kapualatti
butorozott szoba, külön előszobával, esetleg ellátással is kiadó. Oradea, Str. Nicolae Zsiga No. 7.

Két utcai szoba
konyha és mellékhelyiségekből álló lakás kiadó. Oradea, Str. Leagănului 12 sz.

Kiadó
egyszobás lakás. Oradea, Str. Dimitrie Cantemir 55. és Str. Pavel 17 szám.

Adás-vétel

Hordozható írógép
keresek megvételre, akár új, akár használt, de jó állapotban levőt. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek „Írógép” jellegre.

MAGAS
árért veszek aranyat, ezüstöt, brilliántot bármilyen mennyiségben. HERBST ékszerész Oradea, Bul. Regel-Ferdinand No. 3.

Királypálma eladó
25 éves, gyönyörű példány. Oradea, Strada Stramba 2. sz. alatt.

Jókarban
levő télikabát 10-12 éves fiú részére eladó. Oradea, Str. Barierii 5

Egy hangverseny
zongora eladó. Oradea, Str. Brătianu No. 27.

Egy jó karban
levő Bösendorfer zongora eladó. Xenopol-u. 7. Oradea. Köpf.

A kiadóhivatal üzenetei

K. E. Siria. Ilyen tételes rendelkezés nincs. Az erre vonatkozó előírások kifejezetten kért részletre nem terjeszkednek ki.

Benedekné A. Mária, Sovata. B. előfizetési díját a küldött összeggel 1936 december hó 31-ig ismertük el.

Just Béla:

A modern francia katolikus irodalom története

A modern francia katolikus irodalom egyike a legtöbb embert érintő kérdéseknek. Utóbbi jelentőségű ismertetése Just Béla könyve: olyan közel hozza a kor egyik legnagyobb szellemi jelenségét, hogy a magyar olvasó tökéletes beleléssel olvassa lapjait. Iróknak, olvasóknak egyaránt fontos és szükséges munka.

Ára 75 lei és 15 lei portó

Kapható: könyvesboltjunktól.